

Protokoll (nr 3) ny mandatperiod

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

Tid: 09.00 – 12.00

Plats: Rådhuset, Gustav Adolfs Torg och Teams

Paragrafer: 24 - 36

Närvarande

Ledamöter

Bettan Andersson	(V), ordförande
Rickard Brodd	(L), första vice ordförande
Oscar Linde Svedestad	(S) Medverkar via Teams
Emma Altenhammar Ylivallo	(SD)
Mariette Höij Risberg	(D)
John Harfouche	(C)
Jacob Lidman	Andra vice ordförande
Tasso Stafilidis	
Hans Hirschi	
Nicklas Axelsson	
Malin Isberg	
Berit Larsson	
Joakim Berlin	
Angelica Löwdin	

Övriga närvarande

Anna-Carin Jansson	Stadsledningskontoret, §29 a), b), c)
Lisa Jacobson Flöhr	Stadsledningskontoret §29 a), b), c)
Catarina Tholin Sjögren	Stadsledningskontoret §29 a), b), c)
Charlotta Bjerhem	Stadsledningskontoret §29 a), b), c)
Daniel Bernmar (V)	Kommunstyrelsen §30

Ej närvarande

Bosse Parbring	(MP)
Pernilla Hagman	(KD)
Anna Jäderström	(M)
Steph Toro	

§ 24

Mötets öppnande

Ordföranden hälsar välkomna och öppnar mötet.

§ 25

Presentation av ledamöter

Rådets ledamöter presenterar sig.

§ 26

Val av justerare

Jacob Lidman väljs att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 27

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs enligt förslaget efter anmälan av övriga frågor.

§ 28

Föregående protokoll

Föregående protokoll läggs till handlingarna.

§ 29

Pågående ärenden/uppdrag

- a) Uppdrag att ta fram en ny plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor
- b) Förslag ny långsiktig styrning inom området mänskliga rättigheter
- c) Uppföljning av planer inom området mänskliga rättigheter

Punkterna a), b) och c) hanteras samlat under mötet av medverkande handläggare från stadsledningskontoret Anna-Carin Jansson, Lisa Jacobson Flöhr, Catarina Tholin Sjögren och Charlotta Bjerhem. Handlingar till dessa punkter har varit utskickade med kallelsen till dagens sammanträde. Presentationerna till dessa punkter biläggs protokollet.

c) Uppföljning av planer inom området mänskliga rättigheter

Anna-Carin Jansson inleder med att övergripande gå igenom den samlade uppföljning som stadsledningskontoret gjort av 6 st planer inom området mänskliga rättigheter:

Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor,
Göteborgs Stads jämställdhetsplan,
Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism,
Göteborgs Stads plan för finskt förvaltningsområde,
Göteborgs Stads plan för romsk inkludering,
Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Ärendet hanterades av kommunstyrelsen den 8 november där det blev bordlagt till 22 november.

Anna-Carin Jansson poängterar att detta är en av de mest omfattande uppföljningar som gjorts på många år inom området mänskliga rättigheter, och rekommenderar alla rådsledamöter att ta del av uppföljningen. Vidare går Anna-Carin övergripande igenom den samlade uppföljning utifrån formen för uppföljningen samt gemensamma slutsatser av förutsättningar och genomförande. Anna-Carin fortsätter med att i korthet gå igenom uppföljningen av Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor.

Ordet lämnas fritt.

Berit Larsson lyfter att vad det gäller mätteffekter i uppföljningen beror det på vilken typ av mätmetod som används, i synnerhet när det gäller att mäta effekten av undervisning och utbildningsinsatser.

a) Uppdrag att ta fram en ny plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor

Lisa Jacobson Flöhr informerar om att det inom ramen för uppdraget att ta fram en ny plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor kommer genomföras en workshop för rådet den 30 november. Information om detta mejlas ut separat. Lisa fortsätter med att berätta att de även önskar en mindre arbetsgrupp från rådet för mer kontinuerlig avstämning och planera workshopen.

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

Ordet lämnas fritt.

Richard Brodd poängterar att utifrån uppföljningen av den nuvarande hbtq-planen som just presenterats är det mycket som inte är genomfört, vilket borde omhändertas i arbetet med att ta fram en ny hbtqi-plan.

b) Förslag ny långsiktig styrning inom området mänskliga rättigheter

Catarina Tholin Sjögren och Charlotta Bjerhem medverkar för att informera och samtala om uppdraget. Underlag gällande uppdraget har varit utskickat med handlingarna till dagens sammanträde. Uppdraget planeras att återrapporteras till kommunstyrelsen i januari 2024. Återrapporeringen kommer fokusera på utformningen av uppdraget, inte innehållet. Innehållet planeras att utformas i nästa steg, där råden med flera kan komma att involveras.

Catarina går igenom följande punkter:

- Vad styrning betyder i den här kontexten,
- Bakgrunden till uppdraget,
- Genomförandet av uppdraget,
- Urval slutsatser från tidigare uppdrag och uppföljning,
- Vägledande principer för en långsiktig styrning.

Följande frågor ställs till rådet:

- Vad är det viktigt att kommunfullmäktige betonar i sin styrning av verksamheterna för att erbjuda likvärdig verksamhet och synliggöra och omhänderta behov hos de grupper som har svårast att få tillgång till sina rättigheter?
- Finns det något ytterligare som är viktigt att betona i stadens arbete med mänskliga rättigheter för att skapa tillit?

Ordet lämnas fritt.

Tasso Stafilidis poängterar att den snarlika styrningen inom MR-området är en del av grundproblemet till varför inte styrningen gett den effekt som önskats. Tasso lyfter även att det saknas kunskap ute i stadens verksamheter om att arbete med mänskliga rättigheter, hbtqi, rasism med mera är en del av grunduppdraget och inte något sidoordnat. Tasso understryker vikten av att kommunledningen förmår att medvetandegöra förvaltningar och bolag om vad som är del av deras grunduppdrag och hur de ska arbeta med detta.

Catarina Tholin Sjögren beskriver att det är viktigt i detta uppdrag att styrningen skarpare kopplar an till verksamheternas grunduppdrag.

Berit Larsson lyfter att de rättighetsbärande råden inte alltid har samma problembeskrivning som kommunledningen. Utifrån tidigare workshops finns det förståelse för att det finns problem med den styrning som idag finns inom MR-området, men som rådsledamot finns det begränsad möjlighet att påverka. Berit poängterar att det kan vara svårt som rådsledamot att förhålla sig till de

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

bekymmer som adresseras i styrning. Vidare säger Berit att de frågor som ställs vore bra att ta med i arbetet med att ta fram en ny hbtqi-plan. Berit anser att det är dags att börja problematisera den stora tillitsbristen som finns i samhället.

Tasso Stafilidis lyfter att tanken med uppföljningar likt barnbokslutet som görs i staden är jättebra, men idag är det möjligt för förvaltningar och bolag att svara i uppföljningen att de inte arbetar med olika frågor. Tasso anser att det borde finnas möjlighet att tydligare kravställa förvaltningar och bolag att faktiskt genomföra åtgärder i exempelvis planer och program. Vidare lyfter Tasso att de nämnder och styrelser som inte har ett utpekat ansvar för åtgärder i planerna tolkar detta som att det inte är deras ansvar. Fler förvaltningar och bolag måste förstå att mänskliga rättigheter är deras grunduppdrag och inte valbart. Tasso poängterar även att stadsledningskontoret skulle kunna ha en mer stödande roll och ha fördjupad dialog med förvaltningar och bolag för att hjälpa till, snarare än bara rapportering.

Flera rådsledamöter håller med i resonemanget ovan och att det behöver vara tydligare vad som ska göras, vem som ska göra det samt att det inte är valbart utan ett grunduppdrag. Vidare understryker fler rådsledamöter vikten av att det finns ett tydligare ansvarsutkrävande även när åtgärder inte genomförs.

Bettan Andersson lyfter att det finns en erfarenhet av att arbetet med mänskliga rättigheter blir gömt i begrepp såsom social hållbarhet och Agenda 2030 och ser behov av att tydliggöra det lagstadgade arbetet med MR.

Richard Brodd frågar hur staden vet att det bli bättre för medborgare och undrar om det finns uppföljning kring detta?

Catarina Tholin Sjögren svarar att detta är en av de saker som de ser behöver utvecklas.

d) Förslag till Göteborgs Stads plan mot våld i nära relationer

Ärendet ska hanteras av kommunstyrelsen 2024-01-10.

e) Uppdrag skyddat boende och stöd/jourverksamhet för våldsutsatta hbtqi-personer

Uppdraget hanterades av socialnämnd centrum 2023-10-24 där det beslutades att nämnden godkänner förvaltningens förslag till plan för hur åtgärder i hbtq-planen ska verkställas och förklarar uppdraget från KF 2023-01-26 § 26 fullgjort samt bifalla tilläggsyrkandet från V, S och MP. Ärendet ska nu hanteras vidare av kommunstyrelsen. Det är i skrivande stund inte klart när kommunstyrelsen ska hantera ärendet.

§ 30

Dialog: Daniel Bernmar (V), kommunalråd

Daniel Bernmar (V), kommunalråd med särskilt ansvar för frågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter medverkar för dialog med rådet.

Daniel Bernmar tackar för inbjudan och inleder med att berätta om de utmaningar och problem som partiet och styret ser. Budgeten för 2024 är nu antagen och styret ser att bekymren för hbtqi-personer växer och försämras med hat, hot och intolerans. Daniel betonar att detta är mycket allvarligt och en olycklig utveckling som det aktivt måste arbetas med de kommande åren för att motverka. Styret har i budgeten utökat finansieringen av Regnbågshuset, något som behöver följas och utvärderas om det räcker eller om ytterligare medel behövs. Vidare lyfter Daniel att styret ser att implementeringen av planerna inom området mänskliga rättigheter, däribland hbtqi, generellt är väldigt låg. Detta är en av anledningarna till att det politiskt beslutats att ta fram en nu hbtqi-plan. Som ett tredje problemområde ser Daniel att det saknas bred kunskap om hur diskriminering slår i samhället. Därav finns ett uppdrag i den nu antagna budgeten att på ett tydligare sätt än tidigare skapa synlighet kring arbetet mot diskriminering där förhoppningen är att skapa större tydlighet och uppnå resultat. Det är även ett uppdrag i budgeten att se över hur arbetet med mänskliga rättigheter kan samordnas och tydliggöras organisatoriskt. Vilket Daniel menar är en del i arbetet att öka implementeringen av arbetet inom detta område. Den samlade uppföljning som gjorts av ett antal planer inom MR-området hanteras nu av kommunstyrelsen. Utifrån denna ser Daniel att det har funnits brister i hur de som har ansvar inte burit med sig planerna och säkerställt att det blivit verkstad av de åtgärder som finns. Vidare lyfter Daniel att det finns behov av att politiken är mer närvarande i arbetet med exempelvis planer för att på ett annat sätt kunna följa upp arbetet.

Ordet lämnas fritt.

Jacob Lidman lyfter att det är bekymmersamt när förvaltningar återkommande inte genomför beslut som är fattade av kommunfullmäktige. Som exempel lyfts ärendena med skyddat boende och stöd/jourverksamhet för våldsutsatta hbtqi-personer och planen mot våld i nära relationer. Där den ansvariga förvaltningen, socialförvaltning centrum, återkommande går emot kommunfullmäktiges beslut. Jacob ställer två frågor: Hur länge kan en förvaltning/nämnd vägra genomföra beslut fattade av kommunfullmäktige? Hur kan ledningen i en sådan förvaltning få sitta kvar?

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

Daniel Bernmar svarar att det är ett utvecklingsområde att hitta effektivare sätt att följa upp exempelvis planerna. När de gäller de specifika frågor/ärenden som rör socialförvaltning centrum säger Daniel att han ska ta med sig detta till ordföranden i nämnden för vidare samtal.

Flera rådsledamöter poängterar att det är bra om politiker tydliggör ansvaret förvaltningarna har för att genomföra de åtgärder som finns i beslutade planer. I grunden är det politiker som måste kravställa förvaltningsdirektörerna att arbeta utifrån planerna. Rådsledamöter ställer följande frågor: Hur ser strategin ut för att komma vidare med alla de åtgärder som inte implementerats i planerna? Hur ska politiken arbeta framåt för att få en förändring inom detta?

Daniel Bernmar säger att han anser att uppföljningen varit väldigt fyrkantig de senaste åren, och att det funnits en tro på att detta löser problemet vilket han inte tycker att det gör. Daniel framhåller att det behövs en förändring i ledarskapet där det krävs en kulturförändring för att uppnå ett närmare och tydligare ledarskap i exempelvis uppföljningen. Utifrån de planer som finns idag är det uppenbart att något inte fungerat vilket behöver ses över och förändras för att det ska bli ett bättre verktyg för verksamheterna. Daniel poängterar att det aldrig kommer vara hundra procentig måluppfyllelse i planerna, men den kan inte vara så låg som den är idag. Vidare lyfter Daniel att styret medvetet formulerat en mer övergripande budget för staden där de vill att förvaltningarna ska ta ett större ansvar. Budgeten har färre och mer övergripande mål och inte en massa nyckeltal, vilket Daniel säger att styret förväntar sig utväxling på, men poängterar att då krävs ett närmare ledarskap för att kunna följa detta. Gällande uppföljningssystem säger Daniel att det finns många tankar och idéer som ännu inte är färdiga och att han gärna återkommer till rådet när dessa tagit form.

Berit Larsson ställer tre frågor: Vem det är som saknar bredare kunskap om hur diskriminering slår? Saknas kunskap om vad som behöver göras? Finns det en brist i att inte följa lagen?

Daniel understryker att följande resonemang är en personlig reflektion och inte en fullständig analys, vilket kommer behöva göras under året. Daniel ser att arbetet inom detta område går väldigt trögt och att bristande kunskap och förståelse är en bidragande orsak till detta. Vidare lyfter Daniel att hans bild inte är att det idag sker en massa lagöverträdelse. Och säger vidare att lagen är många gånger ett trubbigt verktyg, men att det inte finns några tvivel om att det förekommer diskriminering vilket i sig är ett tydligt tecken på att det finns brister.

Jacob Lidman lyfter att när det gäller hat, hot och våld mot hbtqi-personer står civilsamhället många gånger ensamma i att exempelvis göra säkerhetsbedömningar. Vad är kommunens roll i detta och vad finns att göra konkret för att stötta civilsamhället?

Daniel Bernmar svarar att kommunernas roll primärt är att arbeta förebyggande och en

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

stor del av säkerhetsarbetet har staten ansvar för. Daniel anser att det är bekymmersamt att dela upp ansvaret mellan stat och kommun när det gäller säkerhets- och trygghetsfrågor då det krävs ett samlat grepp, vilket är ett utvecklingsområde.

Tasso Stafilidis poängterar att det ett problem om exempelvis förvaltningsdirektörer och tjänstepersoner väljer att inte stå upp för hbtqi-personers rättigheter, rasism med mera för att de då riskerar att bli klassade som aktivister. Vidare lyfter Tasso att det är bekymmersamt att skolförvaltningarna inte kan förklara hur de arbetar med den nya läroplanen utan det hänvisas till enskilda rektorers ansvar och att förvaltningarna inte kan påverka detta. Tasso understryker att det finns behov av att skapa dialog med de fristående skolorna då barnen i dessa skolor och är medborgare i staden och göteborgare och att kommunen inte kan förbise dessa barn och unga. Hur ska kommunstyrelsen säkerställa att det som står i läroplanen uppfylls, även av de fristående skolorna?

Daniel Bernmar svarar att hans personliga bild är att det i den nuvarande organisationen finns jobb kvar att göra när det kommer till ledning och styrning. Han ser problemet och kommer arbeta för att förändra ledarskapet och uppföljningssystemet. Vidare poängterar Daniel att han inte delar bilden av att det inte skulle gå att påverka enskilda rektorers arbete, han ser att detta är ett svar som ofta ges från de övergripande förvaltningarna men håller inte med. Gällande de fristående skolorna säger Daniel att det korta svaret är att det inte är möjligt för kommunen att kravställa friskolorna så länge skolsystemet ser ut som det gör, men ser inga hinder i att skapa dialog.

Berit Larsson lyfter att Göteborg har ett fantastiskt arv att förvalta när det kommer till hbtqi-personers rättigheter. Göteborg var en gång en av de bästa städerna i Europa inom detta område, och om detta nu är på tillbaka gång – vilka idéer finns då för att motverka detta?

Daniel Bernmar svarar att tre konkreta åtgärder inom området är att ta fram en ny hbtqi-plan, ny styrning inom MR-området och ett nytt uppföljningssystem. I detta vill Daniel även framåt se samverkan med rådet.

Bettan Andersson säger att det finns en upplevelse av att arbetet med mänskliga rättigheter försvunnit i stadens nuvarande organisation och att det finns stora behov av att tydliggöra hur detta är en del av verksamheternas grunduppdrag. Vidare beskriver Bettan hur rådet genom åren konsekvent känt sig motarbetade av olika förvaltningarna i specifika ärenden och uppdrag som rör hbtqi-personer. Bettan ser framemot det fortsatta arbetet och tackar Daniel Bernmar för medverkan.

§ 31

Remisser

a) Förslag till Göteborgs Stads biblioteksplan 2024-2028

Kulturförvaltningen har översänt förslag till Göteborgs Stads biblioteksplan 2024-2028 som remiss till rådet, med svarstid 2023-11-30. Förslag på rådets

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

remissvar har varit utsänd med handlingarna till dagens sammanträde.

Beslut

Rådet beslutar att anta det föreslagna remissvaret för att översända till kulturförvaltningen.

De politiska ledamöterna deltar inte i besluten ovan

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

b) Förslag till Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024-2030

Stadsledningskontoret har översänt förslag till Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024-2028 som remiss till rådet, med svarstid 2024-01-31.

Ansvariga handläggare kommer medverka på rådsmötet i december för att svara på eventuella frågor som rådet har angående remissen. Inför detta sammanträde är det därför viktigt att alla ledamöter har läst igenom remissen.

Ordet är fritt.

Samtal förs om att invänta decembermötet för att då fatta beslut om rådet ska besvara remissen samt utse eventuell arbetsgrupp.

§ 32

Info om och mingel med HBTQI-rådet 3 dec

Den 3 december kl. 15.00 – 16.30 kommer rådet arrangera en programpunkt i samband med att Regnbågshuset firar 1 år. Den utsedda arbetsgruppen berättar om upplägget för programpunkten: Det kommer inledningsvis vara ett samtal mellan rådsledamöter om rådets historia och vilka frågor som rådet ser som viktiga framåt. Sedan är tanken att det ska övergå i mingel där rådet kan samtala med communityt. Mer information om upplägget kommer mejlas ut.

§ 33

Social aktivitet och förhållningssätt

I samband med rådsmötet den 12 december kommer en gemensam lunch arrangeras för rådet kl. 12.00 på Regnbågshuset. Information om detta mejlas ut separat.

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

På sammanträdet i januari planeras fördjupande samtal om arbetssätt och förhållningssätt.
Beredningsgruppen arbetar med att planera detta och mer information kommer.

§ 34

Fyllnadsval

Samordnaren informerar om processen med fyllnadsval för den vakanta platsen i rådet.

Det kommer vara möjligt att lämna in intresseanmälan mellan den 14 november – 29 november. Ambitionen är att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut om en ny ledamot på sitt första sammanträde i januari. Mer information om detta mejlas ut och alla ombuds att hjälpa till att sprida informationen om fyllnadsvalet.

§ 35

Övriga frågor

a) Konstverket viskningar

Berit Larsson berättar om konstverket *Viskningar* som nu finns på Heden och är skapat av konstnärduon Nasim Aghili och Björn Karlsson. Verket består av textfragment som är frästa på läktaren som vetter ut mot fotbollsplanerna. Texterna är utdrag ur intervjuer med queera göteborgare som berättar om sina erfarenheter av bollsport och Heden. Det är berättelser som vittnar om såväl glädje, eufori och gemenskap, som fobi, exkludering och besvikelse. Varje textsnitt bildar formen av en rosa triangel. Konstverket är finansierade av Göteborgs Stads Parkering AB genom enprocentregeln. Den innebär att byggande kommunala bolag och förvaltningar inom Göteborgs Stad avsätter minst en procent av byggkostnaden till konst i alla ny-, om- och tillbyggnadsprojekt.

Samtal förs om att ta kontakt med parkeringsbolaget för att uttrycka uppskattning kring detta konstverk.

Beslut:

Ordföranden skriver till parkeringsbolaget och uttrycker uppskattning angående konstverket å rådets vägnar.

b) Invigning av Gläntan

Joakim Berlin återkopplar från invigningen av konstverket *Gläntan* som genomfördes i helgen som var.

Samtal förs om vikten av att det framåt arbetas med att förklara och förtydliga informationen om konstverket. Det finns risk att det blir väldigt internt annars. Detta har framförts i processen men har inte omhändertagits hittills.

Protokoll (nr 3)

Sammanträdesdatum: 2023-11-13

c) Mötestider 2024

23 januari kl. 09.00-12.00

5 mars kl. 09.00-12.00.

Resterande årets mötestider kommer till mötet i december.

d) Välja arbetsgrupp till arbetet med hbtqi-planen

Beslut:

Berit Larsson, Tasso Stafilidis och Nicklas Axelsson utses som arbetsgrupp kopplar till uppdraget att ta fram en ny hbtqi-plan.

e) Skrivelse till kommunstyrelsen

Förslag på skrivelse till kommunstyrelsen är framtagen, men det behöver redas ut hur det är möjligt för råden att översända skrivelser. Det detta är utrett kan rådet fatta beslut.

§ 36

Mötets avslutande

Ordföranden tackar för dagens sammanträde och avslutar mötet.

Sekreterare

Anna Thomasson

Ordförande

Bettan Andersson

Justerande

Jacob Lidman